

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ ТА
БЕЗПЕКИ СУСПІЛЬСТВА**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 21–22 травня 2015 року)

Суми
Сумський державний університет
2015

ДО ПИТАННЯ РЕФОРМУВАННЯ У СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ

Солонар А. В.

к.ю.н., ст. викладач кафедри АГПФЕБ, Сумський державний університет

Враховуючи прагнення держави привести діюче законодавство у відповідність із європейськими стандартами, певна частина законодавчих нововведень стосуватиметься системи державної реєстрації. Сьогодні сфера надання реєстраційних послуг підпадає під увагу широкого загалу через започатковану реформу системи державної реєстрації, яка вплинула як на систему органів, що здійснюють реалізацію державної політики у зазначеній сфері, так і на здійснення реєстраційних процедур. Слід підкреслити актуальність порушеного питання з огляду на якість надання реєстраційних послуг і проблем, що виникають у зазначеній сфері.

З метою оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади системи юстиції, раціонального використання бюджетних коштів та на виконання вимог щодо скорочення чисельності працівників державних органів на 20 відсотків Кабінет Міністрів України 21 січня 2015 року прийняв Постанову «Питання оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади системи юстиції» якою ліквідував Державну реєстраційну службу. При цьому функції з питань державної реєстрації актів цивільного стану, речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців, договорів комерційної концесії (субконцесії), з питань реєстрації (легалізації) об'єднань громадян, інших громадських формувань, статутів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, якщо їх реєстрація передбачена законами, статуту територіальної громади м. Києва, державної реєстрації друкованих засобів масової інформації та інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності покладені на Міністерство юстиції України [1].

У зв'язку з покладанням на Мін'юст функцій Реєстраційної та Виконавчої служб уряд збільшив граничну чисельність працівників апарату Мін'юсту на 122 особи - до 865 працівників. У той же час граничну чисельність працівників територіальних органів Мін'юсту було зменшено на 2 тис. 376 осіб - до 21 тис. 385 співробітників. Крім того, зменшено до 7 працівників граничну чисельність працівників апарату Державної реєстраційної служби (з 213 осіб) до завершення її ліквідації [2].

До того ж функції Державної реєстраційної служби поступово будуть передані органам місцевого самоврядування шляхом пілотних проєктів. Допомогати у процесі реформування будуть грузинські експерти. Так, один з них, Джамбул Ебаноїдзе наголосив: «Головним лейтмотивом цієї реформи (реєстраційної системи) буде орієнтир на потреби громадян України, а не державних органах» [3].

Якщо реформування системи реєстраційних органів переважно спрямований на ліквідацію Державної реєстраційної служби та передачу повноважень, то сфера надання реєстраційних послуг зазнає нових законодавчих змін, що стосуються процедури надання реєстраційних послуг.

Міністерство юстиції України розробило покроковий план реформування системи державної реєстрації прав на нерухомість та бізнесу із строком запровадження кожного з етапів [4].

Перший етап «Удосконалення систем державної реєстрації прав та бізнесу»

включає:

1) нові електронні сервіси: а) у сфері державної реєстрації прав – отримання витягу за результатом реєстрації, або рішень про відмову чи зупинення розгляду заяви в електронному вигляді; б) у сфері державної реєстрації бізнесу – отримання електронних витягу, довідки без ЄЦП; (строк – 01.04.2015 р.)

2) максимальне розширення точок прийому документів шляхом надання повноважень фронт-офісів: органам місцевого самоврядування та ЦНАПам у сферах державної реєстрації прав та бізнесу; нотаріусам – у сфері державної реєстрації прав (строк – 01.07.2015 р.);

3) реєстрація прав на нерухомість у скорочені строки (за додаткову плату), виплата винагороди державним реєстраторам за рахунок цих коштів (строк – 20.04.2015 р.).

Метою другого етапу «Реформування систем державної реєстрації прав та державної реєстрації бізнесу» є доступність послуг для населення; мінімізація корупційних ризиків; усунення черг. Крокami з реалізації визначено:

1) підготовку, обговорення, ініціювання законопроектів та прийняття законів з реформування системи реєстрації (строк – 01.07.2015 р.);

2) передача функцій: з державної реєстрації прав та бізнесу – органам місцевого самоврядування, нотаріусам, банкам; з державної реєстрації обтяжень – державним виконавцям, які наклали такі обтяження; органи юстиції погоджують реєстрацію прав на ключові об'єкти нерухомості, що відчужуються з державної власності;

3) визначення Урядом вимог до суб'єктів реєстрації, які можуть бути сертифіковані; нотаріус одночасно приймає функцій реєстрації всіх прав та бізнесу;

4) сертифікація Мін'юстом суб'єктів реєстрації;

5) надання доступу до реєстрів (авторизація) реєстраторам (строк – 01.07.2016 р.);

б) дворівнева система адміністративного оскарження рішень реєстраторів з можливістю скасування рішення та винесення нового:

- I рівень – оскарження до головних територіальних управлінь юстиції;

- II рівень – оскарження рішень головних територіальних управлінь юстиції до Мін'юсту;

- Мін'юст може витребувати на розгляд будь-яку скаргу, що надійшла до головних територіальних управлінь юстиції;

7) персоніфікована відповідальність сертифікованих суб'єктів реєстрації за систематичні порушення у сфері державної реєстрації: нотаріус залежно від правопорушення позбавляється сертифікатів доступу до реєстрів чи права на зайняття нотаріальною діяльністю; банківська установа - сертифікатів доступу до реєстрів; реєстратор органу місцевого самоврядування - доступу до реєстрів.

У даному випадку зазначена реформа має бути впроваджена до 01.07.2016 року шляхом покрокового запровадження двох основних етапів її реалізації.

Враховуючи окреслені напрямки реформування системи державної реєстрації, слід наголосити на тому, що забезпечення виконання функцій держави у будь-якій сфері беззаперечно залежить від органів, на які покладено реалізацію волі держави у цій сфері. Запропоновані законодавчі зміни беззаперечно мають досить позитивно вплинути на сферу надання адміністративних послуг, що сприятиме належній реалізації прав громадян. Однак, необхідно буде докласти ще немало зусиль щоб реалізувати запроваджену концепцію реформування системи державної реєстрації та досягти дієвих результатів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Питання оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади системи юстиції [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 21 січня 2015 р. № 17. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/17-2015-%D0%BF>.

2. Кабмін поклав функції Реєстраційної та Виконавчої служб на Мін'юст [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rbc.ua/ukr/news/kabmin-vozlozhl-funktsii-registratsionnoy-i-ispolnitelnoy-26012015195200>.

3. Мін'юст ліквідував виконавчу та реєстраційну служби [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://dt.ua/UKRAINE/min-yust-likviduvav-vikonavchu-ta-reyestracijnu-sluzhbi-162176_.html.

4. Міністр юстиції обговорив питання реформ у системі державної реєстрації з громадськістю [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.drsu.gov.ua/show/14329>.